

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Stanisław Stankiewicz

w sprawie **Z. P., M. H. i A. J.**

skazanych z art. 56 § 1 k.k.s., art. 271 § 3 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 28 listopada 2025 r.,

wniosków obrońców skazanych o wstrzymanie wykonania zaskarżonego kasacjami wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach

z dnia 27 stycznia 2025 r., sygn. akt II AKa 491/23,

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 31 stycznia 2023 r., sygn. akt XVI K 204/21,

na podstawie art. 532 § 1 k.p.k. *a contrario*

p o s t a n o w i ł:

nie uwzględnić wniosków.

UZASADNIENIE

W kasacjach wniesionych przez obrońców skazanych: Z. P. (adw. S. S.); M. H. (adw. A. O.) oraz A. J. (adw. M. S.), niezależnie od podniesionych zarzutów wystąpienia bezwzględnych podstaw odwoławczych (art. 439 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k.), tudzież rażącego naruszenia licznych przepisów prawa procesowego (w tym wadliwej kontroli odwoławczej i innych), które miało mieć wpływ na treść zaskarżonego wyroku, zawarte zostały również wnioski o wstrzymanie wykonania zaskarżonego orzeczenia, w trybie art. 532 § 1 pkt 1 k.p.k.

Obrońca Z. P. w uzasadnieniu złożonego wniosku wskazał m.in., że odbywanie orzeczonej kary naraża skazanego oraz jego najbliższych na nieodwracalne i wyjątkowo dotkliwe skutki społeczne oraz ekonomiczne, gdyż jest on żywicielem rodziny i ma na utrzymaniu troje dzieci. Obrońca M. H. podkreślił generalnie, że natychmiastowe wykonanie kary mogłoby spowodować poważne skutki dla zdrowia i życia rodziców skazanego, którzy są osobami starszymi i schorowanymi, zaś skazany jest jedyną osobą udzielającą im wsparcia. Natomiast obrońca A. J. uzasadniając swoje stanowisko, w aspekcie ww. wniosku, zwrócił m.in. uwagę, że skazany przed rozpoczęciem wykonywania kary opiekował się swoją żoną, która z uwagi na stan zdrowia wymaga kontynuowania terapii onkologicznej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wnioski obrońców skazanych nie są zasadne.

Na wstępie przypomnieć należy, iż w myśl art. 532 § 1 k.p.k., w razie wniesienia kasacji Sąd Najwyższy może wstrzymać wykonanie zaskarżonego orzeczenia, jak i innego orzeczenia, którego wykonanie zależy od rozstrzygnięcia kasacji. Wstrzymanie wykonania orzeczenia ma niewątpliwie charakter wyjątkowy, wprowadza bowiem odstępstwo od zasady niezwłocznej wykonalności prawomocnych orzeczeń (*vide* art. 9 k.k.w.), a wobec tego nie podlega wykładni rozszerzającej, zaś samo wniesienie kasacji nie stanowi dostatecznej podstawy do zastosowania tej szczególnej instytucji. Łączy się to bowiem z faktem, że kasacja przysługuje od prawomocnego wyroku, a więc orzeczenia objętego prawnym domniemaniem prawidłowości zawartych w nim rozstrzygnięć. Wprawdzie przepis art. 532 § 1 k.p.k. nie formułuje przesłanek przemawiających za podjęciem takiej decyzji, jednakże w orzecznictwie od dawna utrwalone jest stanowisko, że zastosowanie instytucji wstrzymania wykonania orzeczenia winno być uzasadnione szczególnymi i jednoznacznymi w swej wymowie okolicznościami prowadzącymi do wniosku, że wykonywanie lub wykonanie orzeczenia, przed rozpoznaniem skargi kasacyjnej spowodowałoby dla osoby skazanej wyjątkowo dolegliwe i w zasadzie nieodwracalne skutki. Do owych szczególnych okoliczności należy zaliczyć rangę i charakter postawionych zarzutów kasacyjnych i ich widoczną już *prima facie* zasadność, a w związku z tym wysokie prawdopodobieństwo uwzględnienia

wniesionej skargi, gdyż w takiej sytuacji wykonanie orzeczenia przed rozpoznaniem kasacji, zwłaszcza w zakresie kary, spowodowałoby dla skazanego poważne i nieodwracalne następstwa. Przy czym to sam skarżący powinien odrębnie, w powiązaniu z formułowanymi w kasacji zarzutami przedstawić dodatkową argumentację i wykazać właśnie szczególnymi okolicznościami, wysokie prawdopodobieństwo uwzględnienia tych zarzutów, a tym samym i nieodwracalnych skutków wykonania już obecnie prawomocnie orzeczonej kary.

Oceniając niniejsze wnioski przez pryzmat powyższych reguł, stwierdzić należy, że na obecnym etapie postępowania kasacyjnego, nie przesądzając oczywiście ostatecznego rozstrzygnięcia, jakie zostanie wydane po merytorycznym rozpoznaniu nadzwyczajnych środków zaskarżenia - nie zachodzą wystarczające przesłanki do zastosowania wyjątkowej instytucji z art. 532 § 1 k.p.k. w odniesieniu do skazanych: Z. P., M. H. i A. J. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że podstawę decyzji w przedmiocie wstrzymania wykonania orzeczenia stanowi ocena argumentów nawiązujących do treści wniesionej skargi kasacyjnej, zaś podstaw tych nie należy jednak utożsamiać z podstawami odroczenia wykonania kary (lub udzielenia przerwy w odbywaniu kary), takimi jak stan zdrowia skazanego, jego sytuacja osobista i rodzinna, czy inne względy uzasadnione społecznie, albo też odnoszące się do osobistych przymiotów skazanego. Przywołane unormowanie stwarza możliwość wstrzymania wykonania orzeczenia tylko wtedy, kiedy istnieją racjonalne podstawy do stwierdzenia tak oczywistego i rażącego naruszenia prawa, że uzasadnia to wniosek, iż prawdopodobieństwo uwzględnienia kasacji jest szczególnie wysokie. Pozwala to wówczas - wyjątkowo - odstąpić od racji respektowania domniemania trafności ocen i ustaleń, przyjętych za podstawę prawomocnego orzeczenia (zob. np. postanowienia SN: z 6 lipca 2004 r., V KK 199/04; z 20 grudnia 2021 r., V KK 592/21; z 20 grudnia 2020 r., V KK 629/21).

Rozstrzygnięcie w zakresie przedstawionych wniosków, złożonych w oparciu o przepis art. 532 § 1 k.p.k., nie stanowi swego rodzaju prejudykatu w postępowaniu kasacyjnym, dlatego też w żaden sposób nie rzutuje na kierunek przyszłego rozstrzygnięcia odnośnie do wniesionych przez obrońców kasacji. Ranga akcentowanych w skargach uchybień (w tym podniesienie bezwzględnych

podstaw odwoławczych (z art. 439 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k.), tudzież zarzutów nieprawidłowej, z punktu widzenia art. 433 § 2 k.p.k. (w zw. z art. 457 § 3 k.p.k.), kontroli instancyjnej, jest niewątpliwie wysoka. Rzecz jednak w tym, że podobnie jak i przy innych uchybieniach, tak i w odniesieniu do zarzutów wskazujących na wystąpienie przesłanek z art. 439 § 1 k.p.k., należy wskazać, iż dla uwzględnienia wniosku o wstrzymanie wykonania prawomocnego wyroku, prawdopodobieństwo uwzględnienia kasacji (konkretnego zarzutu) musiałoby być nieomal zbliżone do pewności, oczywistości (por. postanowienia SN: z 22 kwietnia 2021 r., V KK 129/21; z 20 grudnia 2021 r., V KK 592/21; z 15 maja 2024 r., I KK 125/24; z 28 czerwca 2024 r., I KK 163/24). Taka sytuacja w niniejszej sprawie nie zaistniała, a wskazywane przez obrońców uchybienia wymagają przeprowadzenia szczegółowej i wnikliwej analizy zarzutów na rozprawie kasacyjnej. Rzecz jasna takiej gruntownej, całościowej i merytorycznej oceny trafności i zasadności podniesionych zarzutów nie można dokonywać na przedpolu merytorycznego rozpoznania kasacji (w trybie art. 532 § 1 k.p.k.), w sytuacji, gdy złożone nadzwyczajne środki zaskarżenia nie podnoszą tego rodzaju argumentów, które w sposób wręcz oczywisty, a więc bez potrzeby głębszego wnikania w całokształt materiałów sprawy, wskazywałyby na niebudzącą wątpliwości ich zasadność. Stwierdzenie, czy akcentowane przez obrońców przyczyny rzeczywiście wystąpiły, czy są tylko pozorne, jest zatem możliwe dopiero po merytorycznym rozpoznaniu kasacji oraz podjęciu pogłębionych rozważań prawnych, co na obecnym etapie byłoby przedwczesne.

Dostrzec także należy, że w pisemnych odpowiedziach na kasacje obrońców skazanych (Z. P., M. H. i A. J.), prokurator wniósł o ich oddalenie - jako oczywiście bezzasadnych.

W tym stanie rzeczy, nie przesądzając w żadnym stopniu wyniku merytorycznego rozpoznania kasacji, wobec niewykazania oczywistej zasadności podniesionych w skargach zarzutów, Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że nie zachodzą wystarczające podstawy do zastosowania wyjątkowej instytucji przewidzianej w art. 532 § 1 k.p.k.. Z kolei podnoszone przez wnioskodawców okoliczności, związane z ważnymi względami rodzinnymi i osobistymi ich mandantów, powinny być w pierwszej kolejności przedmiotem odpowiedniego postępowania wykonawczego (np. o przerwę w wykonaniu kary).

Mając powyższe względy na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[J.J.]

[r.g.]